den_latiny_2025_A0_cmyk_tisk.pdf 1 29.10.2025 12:28:46

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav řeckých a latinských studií FF UK
ve spolupráci s Ústavem klasických studií FF MU
si dovoluje pozvat zejména studenty středních škol a jejich profesory, ale i ostatní zájemce o antiku, latinský středověk i novověk na třináctý

DEN LATINY

středa 19. listopadu 2025

hlavní budova FF UK, náměstí Jana Palacha
denlatiny.ff.cuni.cz

10.00 Velká aula FF UK, m. č. 131 — **Zahájení**

10.20 Velká aula FF UK, m. č. 131 — **Ivan Prchlík: „V antických záznamech se uvádí…“ Co se vlastně (ne)lze o antice z dochovaných pramenů dozvědět?**
V rámci diskusí o antice se leckdy leckdo nějak odvolává na „antické záznamy“. Co si ale máme pod tímto spojením představit? Jaká je vlastně povaha pramenů z období antiky? A jak svými informacemi celé toto dlouhé období pokrývají? A jaké tedy vůbec díky tomu (nebo kvůli tomu) jsou naše možnosti antiku poznat?

místnost	11.30–12.15	13.15–14.00	14.15–15.00
131 (aula)	**Michal Skřejpek: „*Bellum iustum*“ aneb spravedlivá válka** Kněžský sbor fetiálů byl odborníkem na mezinárodní právo. Prováděl rituál vyhlašování války, uzavírání smluv i další činnosti. Pokud nebyly obřady bezchybně provedeny, nebyly platné, a válka byla dokonce prohlášena za bezbožnou.	**Marcela Slavíková: Hudba starověkého Řecka** Co víme o antické hudbě? Jak o ní vůbec můžeme něco vědět, když nemáme žádné zvukové záznamy? Znal starověk noty? Prameny poznání starověké hudby s bohatou obrazovou a zvukovou dokumentací.	**Krešimir Vuković: Divine nature: nymphs and sacred landscapes** Nymph is a broad category in ancient Greek religion. Nymphs were divinities of trees, springs, rivers, seas and mountains. They embodied the various environments in which they lived. This talk is about the mythology of all these sorts of nymphs.
018	**Marta Vaculínová: Mistr Campanus a jeho chvála prahu** O chválení velkých věcí prostřednictvím těch malých a bezvýznamných v básni Jana Campana Vodňanského.	**Jiří Šubrt: Aurelius Augustinus aneb jak psát sám o sobě** Jak se autor proslulého *Vyznání* zpovídá před Bohem ze svých hříchů a osobních selhání aneb první autobiografie v evropské literatuře.	**Sylva Fischerová: Křesadlova *Hvězdoplavba*: sci-fi epos ve starořečtině ve dvacátém století** Při příležitosti třicátého výročí vydání *Hvězdoplavby* aneb *Malé kosmické odysey* Jana Křesadla (vlastním jménem Václava Pinkavy) přednáška představí toto jedinečné dílo, které nemá v moderní světové literatuře obdoby.
104	**Jakub Kuciak: *Fur Brzetislaus* aneb o krádeži ostatků svatého Vojtěcha** Přednáška se zabývá tím, jak polské kroniky popisovaly vpád knížete Břetislava I. do Polska v roce 1038. Odpovíme si také na zásadní otázku: nacházejí se ostatky svatého Vojtěcha vůbec v Praze?	**Zuzana Smetanová: *Deus amicitia est*? Umění přátelství podle Aelreda z Rievaulx (1110–1167)** Co si myslel o přátelství cisterciácký mnich z 12. století? A můžeme se jeho zásadami pravého přátelství inspirovat i my?	**Lucie Doležalová: *Memoria artificialis* ve středověku** Jak si zapamatovat, co chceme, a zapomenout vše ostatní? Středověk rozvíjel starověké umění paměti a přinesl nejrůznější návody a pomůcky, především pro studenty i kazatele. Ty často působí hodně obskurně a neefektivně.
200	**Alena Fröhlichová: Antika v počítačových hrách** Společně se podíváme na to, jak vypadají současné videoherní adaptace řecké mytologie a antických reálií. Odpovíme si na otázky, v čem se liší od literárních a filmových adaptací a zda jsou stále tak populární, nebo jejich popularita naopak klesá.	**Cyril Kubát: *Gymnastikos* aneb *O tělesných cvičeních*** Původ běžeckých disciplín? Ideální tělo boxera? Anebo jak nejlépe v rámci tréninku „chytat bronz“? Na to vše vám odpoví jediné zachované antické dílo věnované výhradně sportu – krátký spisek od Flavia Filostrata jménem *Gymnastikos*.	**Václav Koutný: Od fibuly k hysterektomii – I. deklinace v lékařské terminologii** K čemu je *femina*, *feminae*? Přednáška na autentické dokumentaci ukáže praktické využití koncovek I. deklinace v anatomické, klinické i patologické terminologii, a zároveň umožní jejich osvojení a procvičení interaktivní metodou.
201	**Karolina Doušová: PLAVTVS: *Menaechmi*. Herci na scénu! Dnes se bude dávat komedie latinsky!** Hoc in seminario dabitur comoedia Plauti c.n. Menaechmi. Opus est histrionum! Spectatorum opus est! Veniatis fabulam sive agere sive auribus benignis accipere – ad delectationem simul et utilitatem omnium praesentium.	**Martina Vaníková a studenti ÚŘLS FF UK: *Interrogata in caupona* (antický pub kvíz)** Utvořte tříčlenné týmy a pojďte bojovat o *virtus* a vavříny v kvízu plném antických mýtů, římských císařů, dobré latiny, vznešených matron, vlněných tog, stříbrných sesterciů a neohrožených legionářů. Kdo neví, ať tipuje!	**Karolina Doušová: Héraklés a královna Omfalé aneb cross-dressing v antickém světě** V každé historické době se našel nějaký velký muž, který tu a tam oblékl ženský šat. Jaké zprávy nám o tom starořecky píšící autoři zanechali? Seminář ve starořečtině a češtině. (Znalost řečtiny vítána, není však podmínkou.)
217	**Pavel Nývlt: Výjimečný život: historik starověku Pavel Oliva (1923–2021)** Co vedlo chlapce z nebohaté žižkovské rodiny k zájmu o starověk? Jak jeho život ovlivnila nacistická okupace? Jak se vyvíjel jeho vztah ke komunistické ideologii a komunistickému režimu? Kolik odborných i popularizačních knih a překladů dokázal sepsat?	**Kostantinos Tsivos: Kypr: evropská, nebo asijská země?** Uplynulo půl století od turecké invaze na ostrov, jehož hlavní město zůstává posledním rozděleným hlavním městem na světě. Co invazi předcházelo a proč ztroskotaly všechny diplomatické snahy o znovusjednocení země?	**Veronika Pleskotová: Game of Tongues: O řecké jazykové otázce** Dali byste si k obědu radši πατάτα, nebo γεώμηλον? I o to se vedl spor, který dokázal v moderním Řecku na víc než sto let rozdělit celou společnost? Přijďte si poslechnout o tom, jak vám pár nevinných slovíček může zkazit oběd i dlouholeté přátelství.
300	**Tomáš Klimek: Kosmas a jeho kronika** Letos uplynulo 900 let od úmrtí kronikáře Kosmy, jednoho z nejznámějších latinských autorů středověkých Čech. Jeho text je pozoruhodně živý a mnohovrstevný; jako by volal po vícevýznamové otázce: Je Kosmova kronika k smíchu?	**Vojtěch Pelc: Trochu piva, hodně Cicerona: výuka latiny v 16. století** Latina se v předbělohorských Čechách vyučovala na tzv. partikulárních školách v každém větším městě a velmi intenzivně. Přednáška pro dnešní studenty (i jejich učitele) o tom, jak vypadal život jejich předchůdců ve třídě i mimo ni.	**Kateřina Voleková: Osm veršů svatého Bernarda aneb „ďábelská“ modlitba proti náhlé smrti** Ve středověku byla velmi populární modlitba, o níž se tradovalo, že ji sv. Bernardovi prozradil sám ďábel. Z rukopisných modlitebních knížek se pokusíme vyčíst, jak to s ní doopravdy bylo.
301	**Daniela Urbanová: Amulety v antice a ve středověku** Od nepaměti se lidstvo snaží čelit různým nebezpečím a chránit se proti nim kouzelnými prostředky. Nejinak tomu bylo v antice i ve středověku. Podle dobového přesvědčení lidem mohly pomoci mimo jiné nejrůznější amulety. **(online přenos z Brna)**	**Jana Steklá: Asistovaná reprodukce v antice** Toužíte po vlastním dítěti? Nedaří se? Je čas obrátit se na odborníky! Tisíce let zkušeností, tisíce narozených dětí! Podíváme se, jaká doporučení měli pro neplodné páry nejen přední antičtí lékaři, ale také jaké další možnosti pomoci se antickému člověku nabízely. **(online přenos z Brna)**	**Dana Stehlíková: Středověké „lifehacky“ proti moru** Útěk, pouštění žilou, klystýr? Rozhodně ano. Koupele, sex, přejídání? Rozhodně ne. Každý univerzitně vzdělaný lékař musel vědět, jak předcházet morové nákaze a jak ji léčit, a vy to od nynějška budete umět také. **(online přenos z Brna)**
429 (kinosál)			**Martina Vaníková, Bořivoj Marek: *O tempora, o mores!* (film)** „Máte konzula, který vyvázl z mnoha nebezpečenství, nástrah, ba dokonce z náruče smrti ne proto, aby sám přežil, ale aby zachránil vás.“ Vážně i nevážně o Ciceronovi a velké hrozbě pro římskou republiku.